

PRAVOSLÁVNÝ FILM OSTROV (2006) Z POHLADU GRÉCKOKATOLÍKA (3)

autor: J. V. Timkovič

Vo filme je jasne stanovená diagnóza neprajnosti spolubratov k nemu – je to tá istá choroba, ktorou ochorel Kain, keď zabil Ábela – **závisť** (...zo závisťi predali bratia Jozefa do Egypta – Sk 7, 9; **zo závisťi** Židia ukrižovali Isusa Christa – Mt 27, 18; **zo závisťi** začalo prenasledovanie apoštolov a prvej Cirkvi – Sk 5, 17; **zo závisťi** Židia škodili sv. Pavlovi apoštolovi na jeho misijných cestách – Sk 13, 45; ... a v novodobých dejinách nemalo kňazov a cirkevných hodnostárov **zo závisťi hlása dokonca aj samého Christa a jeho Evanjeliu**... – Fil 1, 15, ale **na vlastnú záhubu** seba, aj iných, lebo akého ducha máš, takého i dávaš...).

Igumen Anatolija často trestá – nedostať jesť (preto obhrýza bylinky), ale Anatolija zároveň pred spolubratmi bráni (vďaka Anatolijovi totiž do monastiera na pustom nehostinnom severe Ruska prichádzajú veriaci z celého Ruska a prinášajú košíky plné domácich jedál, peniaze..., lebo mnísi na Východe vždy žili a dodnes žijú z dobrovoľných darov veriacich; povinné „desiatky“ ako na Západe v stredoveku - sú pre Východ neznámy pojem). Igumen si jasne uvedomuje, že Anatolij pomáha monastieru umiestnenému na pustom mieste nevlúdneho severu nielen modlitbou a ekonomicky, ale aj svojou prácou v kotolni. Keď by Anatolija stratil, musel by do kotelne dať iného mnícha... Doživotný igumen pokladá monastier za svoj, a nie ako volený úradník na štyri roky kadencie prenajatý „biznis“ (ako je to na Západe dnes) a podľa toho sa aj stará o svojich mníchov.

V celom monastieri majú len jednu sliepku

Mnísi žijú dobrovoľne v chudobe. Majú len jednu sliepku, ktorá žije v igumenevej

kélii-izbe (na severe je zima, ináč by sa neniesla – ak by nemala dostatočné teplo okolo seba – preto sliepka v izbe). Vajíčka z nej používajú na výrobu farieb na písanie-malovanie ikon – preto vo filme igumen čaká na vajíčko, na svojom pracovnom stole oddeľuje bielo od žltku – žltok sa totiž mieša s minerálnym práškovým farbivom a používa pri písaní ikon, ktorých maľby potom, ako to prax dokazuje, vydržia tisícročia.

Zarastení pravoslávni mnísi

Pre západoeurópskeho diváka (gréckokatolíci i pravoslávni Slovenska sa tiež zaraďujú mentalitou do tejto kategórie divákov) môže byť vo filme zdanlivo pohoršujúci i výzor pravoslávnych mníchov, ktorí sú neostrihaní, s dlhými bradami a nestrihanými vlasmi na hlavách, ktoré majú uviazané gumičkami vzadu (vrkôčiky)...

Je potrebné vedieť, že v starovekej biblickej i kresťanskej symbolike, vo vlasoch spočívala moc (starozákonný silák Samson...). Ten, kto niekomu ostrihá vlasy, symbolicky vyjadruje skutočnosť, že berie strihanú osobu do svojej moci a že strihaná osoba bude poslušná k strihajúcemu. Preto napr.

a) biskup pred rukopoložením (v mene Trojjediného Boha a nie seba) postrihuje vlasy diakonom, či kňazom...

b) preto manžel postrihuje (tiež v mene Presvätej Trojice – z vôle a nariadenia Božieho) vlasy svojej budúcej žene pri sobáši (napr. Kamienka, okr. Stará Ľubovňa, severovýchodné Slovensko).

c) preto igumen (v mene Trojjediného Boha) postrihuje vlasy poslušníkovi-novicovi, keď ho prijíma do monastiera.

Práve z toho dôvodu sa pravoslávni mnísi nikdy po tomto postrihnutí nestrihajú... Ak by išli k holičovi, a ten by ich ostrihal, bol by to teologický nezmysel...

pokračovanie